

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 274/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditsa a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tp/76/2023 a jeho uznesení z 2. decembra 2023 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tpo/62/2023 a jeho uznesení z 19. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tp/76/2023 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením z 2. decembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tpo/62/2023 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a jeho uznesením z 19. decembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť, prikázať okresnému súdu, aby ho prepustil z väzby na slobodu, a priznať mu finančné zadostučinenie v celkovej sume 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obvinený pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie

a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 4 písm. c) a ods. 6 písm. b) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

3. Napadnutým uznesením okresného súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby mu začala plynúť 1. decembra 2023. Okresný súd neprijal písomný sľub sťažovateľa a nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom spochybňuje dôvodnosť svojho trestného stíhania. Tvrdí, že jeho trestné stíhanie je založené iba na výpovedi jediného spoluobvineného (obvineného ■■■■■), ktorý k u neho zaisteným omamným látkam uviedol, že ich kúpil od sťažovateľa. U sťažovateľa však nikdy žiadne omamné a psychotropné látky zaistené neboli. Rovnako neboli preukázané jeho kontakty s obvineným ■■■■■ napr. vo forme zadokumentovanej vzájomnej komunikácie alebo stretnutí. Navyše, u obvineného ■■■■■ ide o osobu s kriminálnou minulosťou, u ktorej možno predpokladať silnú motiváciu akýmkoľvek spôsobom dosiahnuť zmiernenie jemu hroziaceho trestu.

6. Sťažovateľ taktiež namieta, že skutok, za ktorý je trestne stíhaný, bol účelovo nadkvalifikovaný, keď aplikovaná právna kvalifikácia nemá oporu v obsahu vyšetrovacieho spisu.

7. Pokiaľ ide o samotný väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti, sťažovateľ poukázal na svoju bezúhonnosť, vedenie riadneho a usporiadaného života, ako aj zdroj príjmu z prenájmu nehnuteľnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu pri jeho vzatí do väzby.

9. Ústavný súd na úvod konštatuje, že napadnutý postup okresného súdu a napadnutý postup krajského súdu vyústili do vydania napadnutých uznesení, proti ktorým sťažovateľ smeruje všetky svoje námietky. Pokiaľ ide o samotný procesný postup okresného súdu a krajského súdu, sťažovateľ osobitné námietky týkajúce sa výlučne tohto postupu nevzniesol. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu tak budú napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu.

10. Ústavný súd stabilne judikuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla

rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (I. ÚS 187/09, rozsudok vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

11. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia (III. ÚS 271/07, I. ÚS 58/2017).

12. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

13. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (rozsudok vo veci Iljiov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (rozsudok Veľkej komory vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

14. Pri riziku pokračovania v trestnej činnosti ako dôvodu väzby musí byť toto riziko hodnoverné a prijaté opatrenia primerané, to všetko s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (porov. rozsudok vo veci Clooth proti Belgicku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 12718/87, bod 40). Príliš abstraktné riziko pokračovania v trestnej činnosti nemožno považovať za dostatočný základ na väzbu a jej pokračovanie (I. ÚS 409/2021).

15. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené pripomína, že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne závery príslušných väzobných rozhodnutí, ale preskúmať, či závery v nich uvedené sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné (IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09). Povedané inak, úlohou ústavného súdu nie je samostatne posúdiť existenciu väzobných dôvodov sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi všeobecných súdov, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutých uznesení dáva dostatočný základ na väzobné stíhanie sťažovateľa, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu i na všetky sťažovateľom prezentované relevantné námietky (I. ÚS 299/2022, I. ÚS 347/2022).

16. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je tak daná právomoc ústavného súdu na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného

poriadku, alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (m. m. II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011).

17. Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom okresného súdu a jeho napadnutým uznesením:

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

19. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

20. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal vo vzťahu k zákonnosti a ústavnosti jeho vzatia do väzby možnosť podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a jeho napadnutému postupu sťažnosť krajskému súdu, pričom túto možnosť aj využil a posúdenie jeho námietok tak bolo v právomoci krajského súdu.

21. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti tak nemá ústavný súd danú právomoc, a preto ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením:

22. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta, že trestné stíhanie proti nemu je nedôvodné, keď je postavené iba na jednej výpovedi obvineného [REDAKOVANÉ] (i), že skutok, pre ktorý je trestne stíhaný, je účelovo nadkvalifikovaný (ii) a že vzhľadom na jeho bezúhonnosť, vedenie riadneho

a usporiadaného života a zdroj príjmov nie je hrozba z pokračovania v trestnej činnosti opodstatnená (iii).

23. Krajský súd vo svojom napadnutom uznesení (s. 4 a nasl.) uviedol, že vznesenie obvinenia sťažovateľovi pre obzvlášť závažný zločin je v aktuálnej fáze trestného konania dostatočne podporené dosiaľ zabezpečenými dôkazmi, a to predovšetkým výpoveďou obvineného [REDAKOVANÉ] (tento vypovedal o oslovení, resp. ponuke zo strany sťažovateľa predávať drogy, fungovaní skupiny osôb zabezpečujúcej predaj drogy, ako aj o konkrétnej kúpe 500 g pervitínu cez tzv. mŕtvu schránku za 15 000 eur, pričom tento pervitín bol u neho zaistený pri domovej prehliadke, pozn.), na základe ktorých možno považovať trestné stíhanie obvineného za dostatočne dôvodné. Doteraz zistené skutočnosti podľa krajského súdu nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a je tu dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal práve sťažovateľ. Na uvedenom konštatovaní podľa krajského súdu nemení nič ani skutočnosť, že u sťažovateľa neboli zaistené žiadne omamné látky a že dosiaľ nebola zabezpečená žiadna komunikácia ani nebolo preukázané akékoľvek stretnutie obvineného s ostatnými obvinenými, a to napriek ich policajnému sledovaniu (z uznesenia o vznesení obvinenia vyplýva, že k stretnutiam medzi sťažovateľom a obvineným [REDAKOVANÉ] a predaju drogy malo spočiatku dochádzať osobne, ale od istého času sa už pervitín a peniaze odovzdávali prostredníctvom tzv. mŕtvych schránok, pozn.). Krajský súd v uvedenej súvislosti doplnil, že rozhodnutie o vine či nevine sťažovateľa bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní.

24. Vo vzťahu k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd poukázal na podozrenie zo spáchania závažnej drogovej trestnej činnosti, ktorej sa mal sťažovateľ dopúšťať vo väčšom rozsahu, po dlhšiu dobu a so značným finančným profitom, a to v situácii, keď síce dosiaľ súdne trestaný nebol, avšak v minulosti už bol za drogovú trestnú činnosť stíhaný, keď jeho trestné stíhanie bolo podmienene zastavené rozhodnutím prokurátora ešte v prípravnom konaní. Ďalej uviedol, že aj keď má sťažovateľ príjem z prenájmu bytu a možnosť sa v budúcnosti zamestnať (z predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ nie je zamestnaný, pozn.), tieto skutočnosti ho podľa všetkého neodradili od páchania trestnej činnosti na účel získania ďalších finančných zdrojov v nezanedbateľnej výške.

25. Z citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa ústavný súd presvedčil, že krajský súd sa síce stručným, avšak ústavnoprávne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s existenciou formálnych a materiálnych podmienok väzby sťažovateľa, ako aj s jeho relevantnými námietkami.

26. Záver krajského súdu o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa je vzhľadom na počiatočnú fázu trestného konania podľa názoru ústavného súdu dostatočne presvedčivý. Sťažovateľa usvedčuje predovšetkým výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] u ktorého boli pri domovej prehliadke zaistené drogy, ktoré mal od sťažovateľa kúpiť (500 g pervitínu, z ktorého bolo možné vyrobiť viac ako 8 000 bežných dávok drogy, pozn.) a ku ktorých odovzdaniu malo dôjsť cez tzv. mŕtvu schránku. Z predložených dokumentov vyplýva, že obvinený [REDAKOVANÉ] mal opísať aj priebeh odovzdania drogy, počet a lokalitu tzv. mŕtvych schránok, ako aj fungovanie skupiny osôb zabezpečujúcej distribúciu a predaj drogy. Okresný súd v súvislosti s fungovaním tejto skupiny osôb osobitne poukázal aj na to, že konanie tejto skupiny malo byť „chránené“ príslušníkom Policajného zboru.

27. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené pripomína, že všeobecné sudy pri rozhodovaní o väzbe nerozhodujú o vine či nevine obvineného, ale posudzujú „len“ to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, ktorý vykazuje znaky trestného činu (I. ÚS 347/2022). Existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočnosti a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť o tom, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu (rozsudok vo veci Ilgar Mammadov proti Azerbajdžanu z 22. 5. 2014, sťažnosť č. 15172/13, bod 88). Skutočnosti zakladajúce podozrenie však nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných k odôvodneniu odsúdenia alebo k podaniu obžaloby (Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, sťažnosti č. 39298/04 a č. 8723/0, bod 75). Nedostatočným základom by bola napr. nepodložená výpoveď svedka o počutom (rozsudok Veľkej komory vo veci Labita proti Taliansku zo 6. 4. 2000, sťažnosť č. 26772/95, bod 156 a nasl.).

28. Pokiaľ ide o existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odkaz krajského súdu na skutočnosť, že v danej veci malo ísť o závažnú drogovú trestnú činnosť, ktorej sa mal sťažovateľ dopúšťať vo väčšom rozsahu, po dlhšiu dobu a so značným finančným profitom, ako aj jeho odkaz na predchádzajúce stíhanie sťažovateľa za drogovú trestnú činnosť aj podľa názoru ústavného súdu v tejto fáze konania dostatočným spôsobom podporujú existenciu označeného väzobného dôvodu.

29. Ako už bolo uvedené, úlohou ústavného súdu v tejto veci nie je samostatne posúdiť existenciu väzobného dôvodu sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi okresného súdu a krajského súdu, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu dáva v danej fáze trestného konania dostatočný základ na väzobné stíhanie sťažovateľa, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu i na sťažovateľom prezentované relevantné námietky.

30. Takýto dostatočný základ na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa väzbou je v napadnutom uznesení krajského súdu daný, a preto možno dospieť k záveru, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu